

Forfatter: Brandes, Georg

Titel: Udrag fra Hovedstrømninger. Den romantiske skole i Tyskland (1873)

Citation: Brandes, Georg: "Samlede Skrifter", i Brandes, Georg: *Samlede Skrifter*, 1899-1910, s. 422. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-brandes04-shoot-idm139992357014448/facsimile.pdf> (tilgået 20. april 2024)

Anvendt udgave: Samlede Skrifter

hans Ungdom igennem, nemlig *Robert Guiscard*, var det i den ganske bestemte Hensigt at overbyde Goethes og Schillers klassiske Poesi »ved et nyt Kunstprincip»; han vilde sammensmelte Æschylos og Shakespeare, Antikens og Renæssancens Fortrin i sin Kunst, forene Dyrkelsen af det Skønne med Trofasthed mod Naturen, udadelig Form med tragiske Sammenstøds yderste Rædsler.

Han havde endnu ikke Kraft til at frembringe noget Helt og maatte lægge Værket tilside.

I den slappe Stemning, som det mislykkede Forsøg fremkaldte, vendte han sig til Videnskaben. Han vilde kun Et, finde Sandheden, og det Sandheden ganske i Almindelighed. Med den Selvopiærtes naive Tillid kastede han sig over Filosofien i det Haab, i den at finde den hele og fulde Sandhed, efter hvilken han kunde rette sig i Liv og Død.

Det var Kants Filosofi, som han gav sig til at granske, og det Indtryk, den gjorde paa ham, var ubetinget nedslaaende. Han havde ventet i Filosofien at finde en Religion, og Erkendelseslæren beviste ham, at vi overhovedet ikke kan naa Sandheden, aldrig erfare hvad Tingene er i sig selv, men kun formaar at se Genstandene saaledes, som vore Organer viser os dem, det vil sige, at den som har grønne Brillen ser Tingene grønne og den som har røde ser lutter Rødt. Det var ham, som om hans eneste og højeste Mål var sunket sammen, da han indsaa, at Sandhedens Erkendelse, som han havde forestilt sig den, ikke var mulig.

I denne sjælelige Opløsningstilstand fattede han som andre Romantikere Tanken om at klamre sig til et System af Dogmer, enten til den protestantiske Rettroenhed eller til den katolske Religion som den myndigst bydende og ældste. Fra Dresden skriver han: »Intet var saa egnet til at føre mig bort fra Videnskabens sørgelige Omraade som de Kunstværker, der er ophobede i denne By . . . Dog ingensteds følte jeg mit Hjerte saaledes rørt som i den katolske Kirke, hvor den mest ophøjede Musik forener sig med de andre Kunster om med Magt at gribe Hjertet. Vor Gudstjeneste er slet ikke nogen. Den taler kun til den kolde Forstand; men til alle Sanser taler den katolske Fest . . . Ak kun en Draabe Glemsel, og med Vellyst var jeg bleven Katolik.»

Han overvinder vel disse Griller, men at tvinge sig til Arbejd er ham umuligt, efter at han er kommen til Kundskab